

BESLUT

2019-02-04

Dnr: 18/02009

SAKEN

Godmorgon, världen!, P1, 2018-06-10, inslag om fotbolls-VM; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget fälls. Det strider mot kravet på saklighet.

FÖRELÄGGANDE

SR ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Inslaget handlade om att fotbolls-VM snart skulle börja. Tre korrespondenter för Egypten, Ryssland och Island rapporterade om fotbollshändelser i respektive land. Efter att var och en kommit med längre utläggningar vände sig programledaren tillbaka till egyptenkorrespondenten och bland annat följande sades.

(Programledare) – Nu är ju lagen inne i slutfasen av sina förberedelser med träningslandskamper på schemat. [Namn korrespondent], Argentina med en av världens bästa spelare genom tiderna – Messi – har ju skapat stor uppståndelse, vad jag förstår, i både Israel och arabvärlden den senaste veckan. (Egyptenkorrespondent) – Ja, och det efter att... Argentina skulle spela en vänskapsmatch i Israel, men ställde in den efter att Israels sport- och kulturminister flyttade matchen från Haifa till Jerusalem. Och det ansågs så kontroversiellt att Argentina ställde in detta, vilket har gjort att Israels regering och Israels kultur- och sportminister har anklagat dem för terrorism och jämfört, till och med, med OS 1972 när elva israeliska idrottsmän mördades i en massaker i München. Och man har tagit till stora, stora ord för att fördöma detta, att Argentina ställde in den matchen. Medan palestinier och hela arabvärlden hyllar både Messi och Argentina och ser detta som en stor politisk seger för palestinerna.

Utrikeskorrespondenterna fick sedan gissa hur det skulle gå för respektive landslag i VM.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att Egyptenkorrespondenten inte talade om för lyssnarna att den huvudsakliga anledningen till att Argentina ställde in matchen var att Messi och det argentinska landslaget blivit dödshotade av islamister efter att matchen flyttats till Jerusalem. Till exempel uppmanade ordföranden för det palestinska fotbollsförbundet till att man skulle bränna Messis fotografier och tröja. Korrespondenten sa att en israelisk minister hade kritiserat Argentina för terrorism och jämfört med OS 1972.

Som lyssnare undanhölls man viktig information och fick den felaktiga uppfattningen att Argentina valt att ställa in matchen endast eftersom Israel flyttat den till Jerusalem.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Frågan om orsaken till att matchen flyttades ställdes inte explicit i inslaget. I sitt svar berörde korrespondenten två olika förklaringar. Dels den officiella israeliska reaktionen som handlade om att Argentina ställde in matchen på grund av påtryckningar från islamister, dels den palestinska versionen att Argentina ställde in matchen som en protest mot att den flyttades från Haifa till just Jerusalem. Detta var även den information som korrespondenten hade om den inställda matchen vid tidpunkten för sändning.

I flera internationella medier återgavs ett uttalande från Argentinas utrikesminister om att det var just själva flytten av matchen till Jerusalem som gjorde att laget ställde in den, som en reaktion på vad man ansåg var ett israeliskt försök att politisera matchen genom att koppla den till den politiskt känsliga frågan om Jerusalem. SR hänvisar till artiklar i bland annat New York Times, Haaretz, BBC och SVT Sport.

Naturligtvis kan det ha funnits flera orsaker till att matchen ställdes in. SR menar dock att det rådde en klar uppfattning om att ett skäl var att den flyttades från Haifa till Jerusalem. Att inte återge andra möjliga orsaker än den Argentina uppgav kan inte enligt SR innebära att inslaget blev osakligt eller vilseledande.

INFORMATION

I en artikel i Haaretz daterad den 6 juni 2018 som granskningsnämnden tagit del av går att läsa bland annat att Israels kulturminister beskyllde palestinerna för att matchen ställdes in, anklagade dem för terrorism och jämförde med massakern på israeliska idrottsmän under OS i München 1972.

PROGRAMFÖRETAGETS TILLÄGGSYTTRANDE

Mot bakgrund av vad som framkommer i ovan angiven artikel har SR givits möjlighet att yttra sig över om inslaget överensstämmer med kravet på saklighet. SR anför följande.

Det ska poängteras att korrespondenten inte sa att den israeliska ministern kritiserat Argentina för terrorism. Det resonemang korrespondenten avsåg att föra var att företrädare för Israels regering anklagade Argentina för att vika sig för terrorism. Hon syftade då på de hot som man från israeliskt håll menade att palestinska företrädare hade riktat mot det argentinska laget. Med ”dem” syftade korrespondenten således på palestinerna och inte på Argentina. På grund av otydlig syftning gick det att tolka det hon sa som att Israel explicit pekade ut Argentina som ansvarigt för terrorism. Det var inte vad som avsågs.

Vidare vill SR framhålla att det var ett direktsänt samtal och att det under sådana omständigheter ibland kan hända att vissa formuleringar blir mindre tydliga än önskat. I sammanhanget var referensen till OS 1972 något som tydliggjorde att det var palestinerna som avsågs. SR anser inte att uppgiften var avgörande i sammanhanget.

Uttalandet om att Israel tagit till stora ord för att fördöma att Argentina ställde in matchen styrks exempelvis av den israeliska försvarsministerns inlägg på Twitter där han anklagade Argentina för att ha vikit sig för palestinska hot.

Ett annat exempel är ett uttalande från den israeliske ministern för allmänhetens säkerhet, som sa att beslutet att ställa in matchen var en kapitulation för våld och terror som palestinerna försöker använda sig av.

På Twitter skrev den israeliske ambassadören i Argentina den sarkastiska kommentaren ”Om en terrorgrupp gratulerar dig...” med hänvisning till ett inlägg där Hamas tackade Argentina för att landet ställt in matchen.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Enligt nämndens mening innebär det förhållandet att korrespondenten inte närmare redogjorde för anledningarna till att Argentina ställde in matchen inte i sig att inslaget strider mot kravet på saklighet. Dock framstod det av hennes redogörelse som att Israel efter beslutet att ställa in matchen anklagat Argentina för terrorism. Anklagelsen var, enligt vad som framkommit i ärendet, i själva verket riktad mot palestinierna. Inslaget blev därmed missvisande och strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfieldt efter föredragning av Rasmus Johansson.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Rasmus Johansson

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.